

О.М. ГАВРИЛІНА, В.Б. ДІСТАНОВ, канд. хім. наук

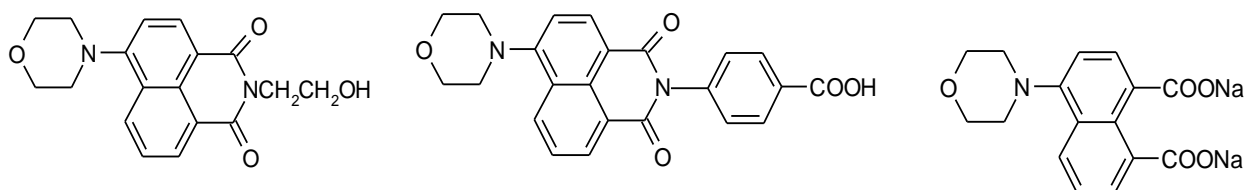
Синтез та дослідження деяких похідних нафталенової кислоти в якості біологічно активних речовин

Відомо, що чимала кількість похідних нафталенової кислоти характеризується біологічною та фармацевтичною активністю. В тому числі як антидоти ацильованих 1,3-дикарбонілів, входять до складу гербіцидних препаратів, мають антимікробну активність, підсилюють антикандидозну дію препаратів, виявляють антидіабетичну та протиракову активність, застосовуються для лікування імплантованих пухлин у нижчих ссавців, як пригноблювачі росту клітинних культур.

Люмінесцентні властивості похідних нафталенової кислоти дають можливість їх використання для люмінесцентного дослідження дріжджових та бактеріальних клітин, з якими вони вступають в хімічну взаємодію, а також деякі похідні виявилися ефективними зондами для визначення ліпопротеїдів в плазмі крові.

Введення в молекулу нафталенового ангідриду і його заміщених гетероциклічних фрагментів, в одним з котрих є морфоліновий цикл. Використання люмінофорів для медико-біологічних досліджень, в першу чергу обумовлено присутністю в їх молекулах специфічних груп, які і визначають можливість їх застосування.

В даній роботі розглянуті питання можливості використання деяких водорозчинних похідних 4-морфолінонафталенової кислоти наступних формул:

(β-оксіетилімід 4-морфолінонафталенової кислоти, p-карбоксіфенілімід 4-морфолінонафталенової кислоти, динатрієва сіль 4-морфолінонафталенової кислоти) в якості флуоресцентних зондів для визначення патологічних змін крові для ранньої діагностики ряду захворювань (токсикози вагітності різної складності, тиреотоксикози тощо). Цей підхід може бути використаний при розробці експрес-методів ранньої діагностики і моніторингу цих захворювань.